

KOMMUNLEDNINGSKONTORET
 Joachim Köhler

Behovsprognos av bostäder för personer med funktionsnedsättning, period 2018-2027

Sammanfattning

Behovsprognosen visar att sammantaget fram till 2027 behövs platser för nära 150 personer med funktionsnedsättning, utöver det behov som är tillgodosett inom kommunen idag. Två tredjedelar av behovet utgörs av boendeplatser beviljade enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Inom detta område väntas nära 100 tillkommande personer behöva bostad under den kommande tioårsperioden. Inom ramen för Socialtjänstlagen (SoL) antas cirka 50 individer behöva boenden under kommande tioårsperiod.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTALT
Årligt behov LSS	13	16	14	11	10	8	7	6	6	6	97
Årligt behov SoL	5	6	5	5	5	5	4	4	5	5	49
Årligt behov LSS och SoL	18	22	19	16	15	13	11	10	11	11	146

Tabell 1. Prognostiserat behov av boendeplatser enligt LSS och SoL

Individuella behov som ligger flera år fram i tid är dock mycket svåra att förutse. Angivna siffror i denna rapport ska därför ses som uppskattningar och tolkas med stor försiktighet.

Behovsprognosen är en del av underlaget till kommunens lokalförsörjningsplanering. I planen för lokalförsörjning arbetar man löpande för att möta ovan beskrivna behov. Där planeras för kommunens beställning av lokaler, vilket inte behandlas i denna rapport. Prognosen ska även bidra till att förtydliga för olika aktörer vilka behov av boende som socialnämnden har för personer med funktionsvariation.

Inledning

Socialnämndens ansvar för människor med funktionshinder beskrivs i 5 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL. Där stadgas att socialnämnden ska verka för att personer, som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring, får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra. Socialnämnden ska även medverka till att den enskilde får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd. Kommunen ska inrätta bostäder med särskild service för dem som till följd av sådana svårigheter behöver ett sådant anpassat boende. Biståndet ska tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå (4 kap. 1 § SoL).

En boendeinsats kan också beviljas enligt lagen (1993:387) om stöd och service till funktionshindrade (LSS) om personen tillhör lagens personkrets och har ett behov av boende. Målet med insatserna är att den enskilde får möjlighet att leva som andra och ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor.

I socialnämndens ansvar ingår att på strukturell nivå delta i samhällsplaneringen genom att beskriva de behov som nämndens målgrupper förväntas ha. Behovsprognosen är en del av underlaget till kommunens lokalförsörjningsplanering. Ställningstagande kring hur dessa behov ska tillgodoses blir en del i den strategiska planeringen. Prognosen ska också bidra till att förtydliga för olika aktörer vilka behov av boende som socialnämnden har för personer med funktionsnedsättning.

Om behovsprognosen

Prognosen visar på Täby kommuns tillkommande behov av bostäder inom för socialnämndens verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Prognosen redovisar alltså de behov som finns utöver de boendeinsatser som idag är tillgodosedda.

Behovsprognosen byggs upp i två steg. Det första steget utgörs av det behov som är känt av verksamheten idag. Det kan ofta handla om kontakter med föräldrar vars barn i de flesta fall redan erhåller andra insatser och som i framtiden sannolikt kommer att ha behov av bostad. Behovet kan även innefatta personer som idag är placerade utanför kommunen men som bör erbjudas bostad inom Täby. Möjligheten att flytta tillbaka till kommunen ska finnas och föras upp till dialog, även om den enskilde i de flesta fall väljer att ha kvar sitt tillvanda boende. Därför återfinns även dessa platser i prognosen över platsbehov. Uppskattade behov är sålunda ytterst individuella och kan följaktligen komma att förskjutas i tid beroende på individens aktuella situation.

Prognosens andra steg utgörs av behovet till följd av den väntade befolkningsökningen i Täby. Den senaste befolkningsprognosen visar att kommunens invånare väntas öka från dagens 71 000 personer till nära 93 000 år 2027.

Det faktiska behovet av bostäder inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning är dock ytterst beroende på individens aktuella situation. Processen inför en eventuell flytt från till exempel föräldrahemmet till en gruppbostad kan pågå under flera år. På grund av bostadens lokalitet eller utformning, individens behov av förberedelser eller annat, kan ansökan skjutas på framtiden eller till och med återkallas av den enskilde eller anhörig. Personer med funktionsvariationer kan även tillkomma från andra kommuner exempelvis genom förhandsbesked. För att beviljas ett boende skall bedömning göras av behovet vid ansökningstillfället och därför finns en naturlig felmarginal i långsiktiga prognoser av detta slag.

Behov av bostäder enligt LSS

Boendeinsatser enligt LSS innefattar boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar, bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna.

Bostad med särskild service för barn och ungdomar (9 § 8) riktar sig till barn med behov av speciellt stöd.¹ I denna boendeform finns personal dygnet runt. Idag köper Täby kommun platser på barnboende enligt 9§8 LSS åt tre unga personer. Två av dem har boende på internat, anpassat för funktionsnedsatta ungdomar som går på skolor med riksintag. Några av dessa barn och ungdomar kommer efter avslutad skolgång vara i behov av boende enligt 9§9 LSS.

Under 2017 har flera ungdomar avslutat sina boendeplaceringar. Någon har valt att flytta från kommunen. Andra har uppnått en ålder av 21 år och därmed erbjudits boende för vuxna.

Boendealternativ för bostad med särskild service för vuxna (9 § 9) är gruppboende och serviceboende. En gruppboende är en bostad med gemensamma utrymmen där service och omvårdnad kan ges dygnet runt. I ett gruppboende bör i regel tre till fem personer bo, undantagsvis sex boende². Gruppboende är avsedd för personer med ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig.

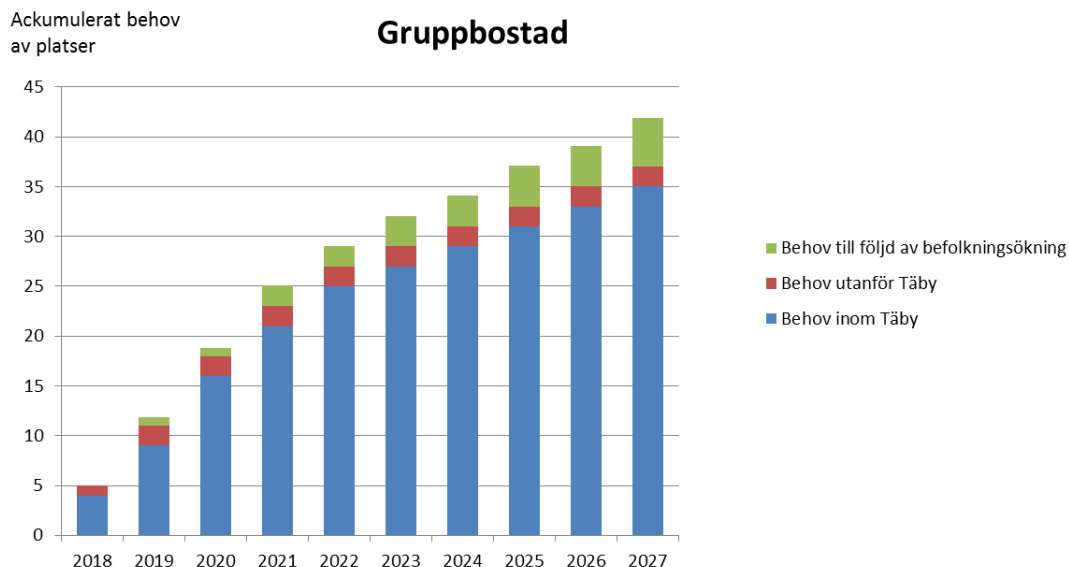

Diagram 1. Antal tillkommande platser i gruppboende som behövs för att möta prognosticerad efterfrågan.

¹ Se socialnämndens riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS.

² Se Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 2002:9 (S).

För närvarande är 12 personer med behov av gruppboende placerade utanför Täby. Flera av dem kommer även fortsättningsvis bo kvar men några bör kunna flyttas till boende inom kommunen. Dessutom bidrar befolkningsökningen till ett ökat behov av gruppboende. Med en stadigt ökande efterfrågan, beräknas sålunda att det totala behovet av platser i gruppboendestäder kommer att uppgå till över 40 personer under prognosperioden³. Detta förs systematiskt in i lokalförsörjningsplanen för löpande åtgärder.

En servicebostad är en bostad med god tillgänglighet där service och omvårdnad kan ges dygnet runt av personal i den omfattning den enskilde behöver. Servicebostad kan vara en lämplig mellanform av bostad mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i en gruppboende.

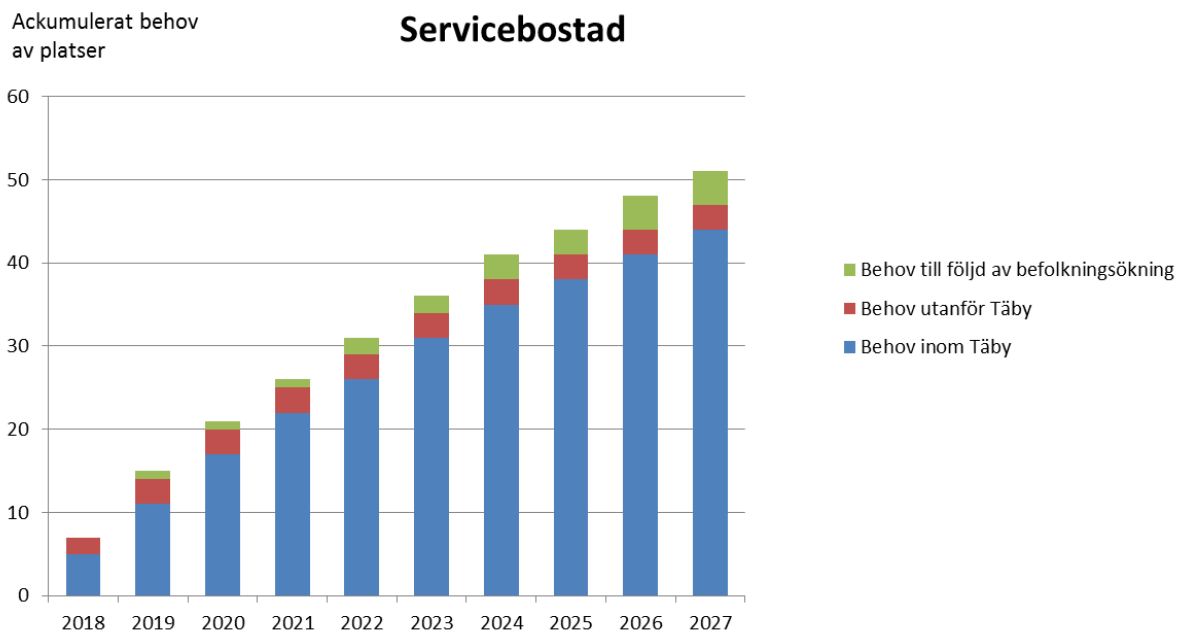

Diagram 2. Antal tillkommande platser i servicebostad som behövs för att möta prognosticerad efterfrågan.

För närvarande är nio personer i behov av servicebostad placerade utanför kommunen. Tillsammans med en växande befolkning och en stadigt ökande efterfrågan, förväntas det sammanlagda behovet uppgå till drygt 50 ytterligare platser i serviceboendestäder i kommunen fram till 2027⁴.

³ Akkumulerat behov skildrar totalt antal boenden om inga nya tillkommer under perioden.

⁴ Akkumulerat behov skildrar totalt antal platser om inga nya tillkommer under perioden.

Annan särskilt anpassad bostad (9 § 9) är en bostad med viss grundanpassning till den funktionsnedsattas behov i det normala bostadsbeståndet. Boendeanvänt har ingen fast bemanning. För närvarande bedöms tillgången till lägenheter täcka nuvarande och kommande behov.

Sammantaget behov inom LSS

Utöver nuvarande verksamhet, förväntas nära 100 tillkommande individer behöva ett boende enligt LSS under den närmaste tioårsperioden.

LSS	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTALT
Gruppboende	5	7	7	6	4	3	2	3	2	3	42
Serviceboende	7	8	6	5	5	5	5	3	4	3	51
Barnboende	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	4
Årligt behov LSS	13	16	14	11	10	8	7	6	6	6	97

Tabell 2. Sammantaget prognosticerat behov av platser inom LSS, utöver de boendeinsatser som idag är tillgodosedda av kommunen.

Bostäder enligt Socialtjänstlagen

I Täby finns det ett antal olika boendeformer som är aktuella vid beviljande av boendeinsats enligt SoL. För personer med fysiska funktionsnedsättningar under 65 år köps idag platser på vård- och omsorgsboende utanför kommunen – fem platser på vård- och omsorgsboenden samt två platser på demensboenden.

För personer med psykiska funktionsnedsättningar finns boendalternativen bostad med särskilt stöd och service samt stödboende. Bostad med särskilt stöd och service är ett boende med egna lägenheter, gemensamhetsutrymmen och personal dygnet runt. Den enskilde ska ha så stora svårigheter att klara vardagliga funktioner att stöd i självständigt boende inte är tillräckligt.

Stödboende är en mellanform mellan självständigt boende och bostad med särskilt stöd och service. Personal finns tillgänglig dagtid. Den enskilde ska ha så stora svårigheter att klara vardagliga funktioner att stöd i självständigt boende inte är tillräckligt.

Träningslägenheter kan beviljas till personer med funktionsnedsättning som har ett visst stödbehov men utan dagligt behov av personalstöd. Syftet är att förbereda den boende inför ett mer självständigt liv. Boendet i träningslägenhet är begränsat i tid och efter maximalt fyra år behöver den boende gå vidare till en annan boendeform.

Sammantaget behov inom SoL

Tabell 3. Sammantaget behov inom SoL, utöver de boendeinsatser som idag är tillgodosedda av kommunen.

SoL	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTALT
Stödboende och boende med särskild service	4	4	3	4	3	3	3	3	3	3	33
Träningslägenhet	1	2	2	1	2	2	1	1	2	2	16
Årligt behov SOL	5	6	5	5	5	5	4	4	5	5	49

Ytterligare nära 50 individer väntas behöva ett boende enligt SoL under den närmaste tioårsperioden.